

6410168 ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Γαλλικής γλώσσας και φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	6410168	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	-
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οπτικοακουστική μετάφραση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου (ΜΕΕ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/FRL376/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα έχει ως στόχο οι φοιτητές να γνωρίσουν τις νέες τεχνολογίες που σχετίζονται με την οπτικοακουστική μετάφραση και τις σύγχρονες πρακτικές που συνδέονται άμεσα με την αγορά εργασίας. Επίσης, στόχος του προγράμματος είναι η εισαγωγή σε θέματα που αφορούν τη μετάφραση των υποτίτλων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση των αντίστοιχων δυσκολιών. Το μάθημα περιλαμβάνει την εισαγωγή στον υποτιτλισμό, την οριοθέτηση του πεδίου, τη διερεύνηση της θέσης του υποτιτλισμού στην αγορά εργασίας. Το μάθημα εστιάζει στην ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων με εφαρμογή στη μετάφραση, μέσα από ασκήσεις εμπέδωσης με βάση αυθεντικό υλικό. Συγκεκριμένα, μέσα από την πρακτική του υποτιτλισμού, το μάθημα εστιάζει α) στις αρχές και τη μεθοδολογία του υποτιτλισμού, β) στην ανάπτυξη ειδικών μεταφραστικών δεξιοτήτων και στρατηγικών και γ) στη χρήση ειδικών προγραμμάτων λογισμικού. Περιλαμβάνει επίσης πρακτική εξάσκηση στον υποτιτλισμό, π.χ. ομιλιών, σύντομων εκπαιδευτικών βίντεο κτλ. Οι εκπαιδευόμενοι θα έρθουν σε επαφή με αυθεντικό υλικό και θα εξοικειωθούν με τις ιδιαίτερες μεταφραστικές που απαιτούνται, ώστε να είναι σε θέση να αξιοποιήσουν τις δεξιότητες που θα αποκτήσουν σε επαγγελματικό επίπεδο. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος αυτού οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση: • Να γνωρίζουν την έννοια της οπτικοακουστικής μετάφρασης και του υποτιτλισμού, το επάγγελμα του υποτιτλιστή, καθώς και τη θέση και τη σημασία του υποτιτλισμού στην αγορά εργασίας. • Να εξοικειωθούν με την ορολογία της οπτικοακουστικής μετάφρασης. • Να χρησιμοποιούν ποικίλα λογισμικά που διευκολύνουν τον υποτιτλιστή στο έργο του, πράγμα που συνεπάγεται την κριτική κατανόηση των αρχών που τα διέπουν. Μαθαίνουν να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ των λογισμικών, των επαγγελματικών προγραμμάτων και των ελεύθερων λογισμικών ή ανοιχτού κώδικα. • Να εφαρμόζουν στρατηγικές υποτιτλισμού, να προσαρμόζονται στους χωροχρονικούς περιορισμούς και στις μεταφραστικές ιδιαιτερότητες του πεδίου: αναμένεται δηλαδή να μπορούν να εφαρμόζουν τεχνικές χρονισμού, συμπίκνωσης και αναδιατύπωσης, να μορφοποιούν το κείμενο των υποτίτλων, να χωρίζουν τους υπότιτλους ανάλογα με τις μεταφραστικές μονάδες και τις συμβάσεις του είδους, καθώς και να μελετούν τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται η στίξη στους υπότιτλους, μέσω αυθεντικού υλικού. • Μέσα από την παρουσίαση υποτίτλων για κωφούς και άτομα με προβλήματα ακοής (SDH-

Subtitles for the deaf or hard-of-hearing), οι εκπαιδευόμενοι αναμένεται να αποκτήσουν τη δεξιότητα αναγνώρισης και εφαρμογής των ειδικών συμβάσεων υποτιτλισμού για τη συγκεκριμένη ομάδα-στόχο.

- Να μεταφράζουν ποικίλα είδη οπτικοακουστικού υλικού, με σκοπό να εξοικειωθούν με τις συμβάσεις και τις ιδιαιτερότητες του υποτιτλισμού για την κάθε γλώσσα του προγράμματος. Αναμένεται να είναι σε θέση να εντοπίζουν και να αξιοποιούν γλωσσικούς πόρους και γλωσσικούς οδηγούς (εταιρειών, παρόχων και MME).
- Να μπορούν να διαχειρίζονται σύνθετες τεχνικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες, με ανάληψη ευθύνης για τη λήψη μεταφραστικών αποφάσεων ή/και σε απρόβλεπτα περιβάλλοντα εργασίας ή σπουδής.
- Να είναι σε θέση να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη διαχείριση ομάδων, κατά την εκπόνηση ομαδικών εργασιών.
- Να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γνώση και την κατανόηση που απέκτησαν σχετικά με τα διαθέσιμα εργαλεία οπτικοακουστικής μετάφρασης, με τρόπο που προσεγγίζει την επαγγελματική πραγματικότητα του κλάδου της οπτικοακουστικής μετάφρασης.
- Να συγκεντρώνουν και να ερμηνεύουν συναφή στοιχεία για να διαμορφώνουν κρίσεις που περιλαμβάνουν προβληματισμό σε συναφή ζητήματα.
- Να κοινοποιούν πληροφορίες, ιδέες, προβλήματα και λύσεις τόσο σε ειδικευμένο όσο και σε μη-εξειδικευμένο κοινό.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Ικανότητα ιεράρχησης και οργάνωσης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Οπτικοακουστική Μετάφραση περιλαμβάνει τον υποτιτλισμό οπτικοακουστικού υλικού (μαγνητοσκοπημένες ομιλίες, κινηματογραφικές ταινίες, τηλεοπτικές σειρές, βίντεο, ειδήσεις, ντοκιμαντέρ, κινούμενα σχέδια κτλ.), καθώς επίσης την τοπική προσαρμογή βιντεοπαιχνιδιών, τον υποτιτλισμό για κωφούς και βαρήκοους και την ακουστική περιγραφή για τυφλούς και άτομα με προβλήματα όρασης. Το μάθημα έχει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών με τη διαδικασία της μετάφρασης οπτικοακουστικού υλικού, τη χρήση των αντίστοιχων λογισμικών και εργαλείων, καθώς και την επιλογή των κατάλληλων μεταφραστικών τεχνικών, όπως η συμπύκνωση, ο συγχρονισμός κτλ. Στόχος είναι οι εκπαιδευόμενοι να γνωρίσουν τις νέες τεχνολογίες που σχετίζονται με την οπτικοακουστική μετάφραση και τις σύγχρονες πρακτικές που συνδέονται άμεσα με την αγορά εργασίας.

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή στην οπτικοακουστική μετάφραση (υποτιτλισμός, μεταγλώττιση, ακουστική περιγραφή).
- Νέες τεχνολογίες και υποτιτλισμός
- Μεταφραστικές τεχνικές στον υποτιτλισμό (π.χ. συμπύκνωση, χρονισμός)
- Είδη οπτικοακουστικού υλικού
- Πρακτική εξάσκηση στη μετάφραση υποτίτλων από τα γαλλικά προς τα ελληνικά με τη χρήση ελεύθερων λογισμικών και λογισμικών ανοιχτού κώδικα (Amara, Subtitle Workshop, Subtitle Edit)

- Θέματα οπτικοακουστικής μετάφρασης και προσβασιμότητα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε.: • στη διδασκαλία όπου χρησιμοποιείται Η/Υ και διαδραστικός πίνακας για: – σημειώσεις και ασκήσεις σε ηλεκτρονική μορφή – παρουσίαση θεωρίας και ασκήσεων σε διαφάνειες Powerpoint – χρήση βίντεο και διαδικτυακών εφαρμογών στην παρουσίαση των θεμάτων – ανάρτηση του υλικού του μαθήματος στην πλατφόρμα e-class του ΕΚΠΑ – παρουσίαση και χρήση ποικίλων εργαλείων υποτιτλισμού και μεταγλώττισης • στην επικοινωνία με τους φοιτητές – διαμοιρασμός αρχείων και συλλογική επεξεργασία μέσω Google Drive – μέσω e-class και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>18</td></tr> <tr> <td>Εργαστηριακές ασκήσεις</td><td>21</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη & πρακτική εξάσκηση</td><td>34</td></tr> <tr> <td>Προετοιμασία και παρουσίαση εργασιών</td><td>39</td></tr> <tr> <td>Φροντιστήριο</td><td>13</td></tr> <tr> <td>Σύνολο μαθήματος</td><td>125 ώρες</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	18	Εργαστηριακές ασκήσεις	21	Αυτοτελής μελέτη & πρακτική εξάσκηση	34	Προετοιμασία και παρουσίαση εργασιών	39	Φροντιστήριο	13	Σύνολο μαθήματος	125 ώρες
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	18														
Εργαστηριακές ασκήσεις	21														
Αυτοτελής μελέτη & πρακτική εξάσκηση	34														
Προετοιμασία και παρουσίαση εργασιών	39														
Φροντιστήριο	13														
Σύνολο μαθήματος	125 ώρες														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική Μέθοδοι αξιολόγησης: • Εργασίες, ασκήσεις Το μάθημα εξετάζεται με συνεχή αξιολόγηση κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Στον τελικό βαθμό συνυπολογίζονται η συμμετοχή του φοιτητή στην πρακτική εξάσκηση στο εργαστήριο, στις δραστηριότητες στην τάξη, η συστηματική παρακολούθηση, η εκπόνηση εργασιών τόσο ομαδικών όσο και ατομικών, αλλά και ασκήσεων. Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται και αναλύονται στους φοιτητές κατά την έναρξη του εξαμήνου.														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Asimakoulas, D. (2004) "Towards a Model of Describing Humour Translation. A Case Study of the Greek Subtitled Versions of Airplane! and Naked Gun." *Meta* 49(4): 822-842.

Bernal-Merino, Miguel Á. (2015) Translation and Localisation in Video Games: Making Entertainment Software Global. Vol. *Routledge advances in translation studies*. New York: Routledge,

Taylor & Francis Group.

Díaz Cintas, J. & A. Remael (2007) *Audiovisual Translation: Subtitling*. Manchester: St. Jerome Publishing.

Díaz-Cintas, J., P. Orero and A. Remael (eds) (2007) *Media for All: Subtitling for the Deaf, Audio Description and Sign Language*. Amsterdam: Rodopi.

Georgakopoulou P. (2012). "Challenges for the audiovisual industry in the digital age: the ever-changing needs of subtitle production", *The Journal of Specialised Translation*, Issue 17, January 2012, pp. 78-103. Διαθέσιμο στη σελίδα http://www.jostrans.org/issue17/art_georgakopoulou.pdf [πρόσβαση στις 12 Σεπτεμβρίου 2017].

Karamitroglou, F. (2000) *Towards a methodology for the investigation of norms in audiovisual translation: The choice between subtitling and revoicing in Greece*. Amsterdam: Rodopi.

Kelly, Nataly & Zetzsche, Jost (2017). *Για να μην είμαστε χαμένοι στη μετάφραση: Πώς η γλώσσα διαμορφώνει τη ζωή μας και μεταμορφώνει τον κόσμο*, Πεδίο.

Lacourbe, R. (1977) "Les Voix du Rêve", *Ecran* 77/633, 41-45.

Lavaur, J.-M. & Serban, A. (2008) *La traduction audiovisuelle : Approche interdisciplinaire du sous-titrage*, De Boeck.

Neves, J. (2009) "Interlingual subtitling for the deaf and the hard-of-hearing". In J. Díaz-Cintas and G. Anderman (eds) *Audiovisual Translation: Language Transfer on Screen*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 151-169.

Pettit, Z. (2005) "Translating register, style and tone in dubbing and subtitling" *JoSTrans* 4: 49- 65. Διαθέσιμο στη σελίδα http://www.jostrans.org/issue04/art_pettit.php [πρόσβαση στις 12 Σεπτεμβρίου 2017].

Ramière, N. (2006) "Reaching a foreign audience: cultural transfers in audiovisual translation", *JoSTrans* 6: 152-166. Διαθέσιμο στη σελίδα http://www.jostrans.org/issue06/art_ramire.php [πρόσβαση στις 12 Σεπτεμβρίου 2017].

Serban, A. & Lavaur, J.-M. (eds) (2011) *Traduction et médias audiovisuels*, Septentrion.

Sosoni, V. & I. Karantzi (2016) *Audiovisual Translation and the Accessibility of People with Disabilities to Audiovisual Material* [in Greek]. Διαθέσιμο στη σελίδα <http://blog.peempip.gr/audiovisual-translation/> [πρόσβαση στις 12 Σεπτεμβρίου 2017].

Sin-wai, C. (ed.) (2014). *The Routledge Encyclopedia of Translation Technology*, Routledge.

Οδηγία 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Μαρτίου 2010 (βλ. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010L0013&from=EN>, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010L0013&from=EN>)

Υπηρεσία Εκδόσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης (2011). *Διοργανικό εγχειρίδιο σύνταξης κειμένων*. Διαθέσιμο στη σελίδα: <http://bookshop.europa.eu/el/interinstitutional-style-guide-2011-pbOA3110655>.

Το 4ο Μέρος διαθέσιμο στη σελίδα: <http://publications.europa.eu/code/el/el-4000000.htm>.